

ROZSTRZYGNIĘCIE PLEBISCYTU

ŁĄCZY nas
WIELKOPOLSKIE„Jak wiele
nas łączy”

Oglądaj na kanale Youtube:

Fundusze Europejskie dla Wielkopolski

19 listopada 2025 r. o godz. 11:00

Wszystko w jednym miejscu

Bliżej pacjenta, szybciej, większy komfort i krótszy czas oczekiwania – czy to jest możliwe w naszych szpitalach?

W połowie 2028 roku ma się zakończyć duża inwestycja uniwersyteckiego szpitala klinicznego w Poznaniu. Nowoczesny obiekt stanie przy ul. Grunwaldzkiej 55, tuż obok innych modułów wchodzących w skład Centralnego Zintegrowanego Szpitala Klinicznego w Poznaniu. Będą tam specjalistyczne poradnie, pracownice diagnostyczne oraz przestrzeń do rehabilitacji.

Dzisiaj te placówki są rozproszone w czterech lokalizacjach w Poznaniu. Taka sytuacja generuje duże problemy logistyczne, zarówno dla pacjentów, jak i samego personelu. Lecznice nie mogą świadczyć w pełnym zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS). Nowy projekt z unijnym wsparciem (Fundusze Europejskie dla Wielkopolski) w wysokości 50 mln zł ma tę sytuację zmienić.

– To bardzo ważna inwestycja w zdrowie Wielkopolan. Powinniśmy zrobić wszystko, żeby ten szpital osiągnął taki

Wizualizacja nowego szpitala przy ulicy Grunwaldzkiej w Poznaniu.

zakres działalności, który będzie odpowiadał na wszelkie wyzwania i potrzeby w opiece zdrowotnej – mówi marszałek Marek Woźniak.

Projekt wpisuje się w model tzw. odwróconej piramidy świadczeń, który zakłada przeniesienie istotnej części diagnostyki i leczenia do poziomu ambulatoryjnego: bliżej pacjenta, szybciej, większy komfort i krótszy czas oczekiwania. Ten kierunek jest mocno pro-

mowany w trwającej perspektywie unijnej.

Przykładem jest oddany do użytku w marcu 2024 roku nowy budynek Wielkopolskiego Centrum Onkologii. Pięciopiętrowy obiekt mieści się przy ul. Strzeleckiej w Poznaniu. Nowa infrastruktura pomaga w leczeniu pacjentów onkologicznych. Doświadczenia WCO pokazują, że warunki ambulatoryjne są mniej stresogenne dla pacjentów: nie

doznają oni rozłąki z rodziną, a procedury pozwalają łatwiej przejść przez proces terapeutyczny.

Podobny efekt w leczeniu ma zostać osiągnięty dzięki nowej inwestycji szpitala klinicznego. Krótko mówiąc, chodzi o to, żeby pacjent pomimo leczenia prowadził w miarę normalne życie. Sześciokondygnacyjny budynek ma być centralnym punktem świadczenia usług AOS.

Szpital uniwersytecki podzielił prace na dwa etapy.

Pierwszy z nich (w całości finansowany z funduszy europejskich) zakłada budowę i wyposażenie czterech kondygnacji budynku. Zostaną tu zlokalizowane m.in. poradnie: chirurgii szczękowo-twarzowej oraz urazowo-ortopedycznej, otolaryngologiczna, chirurgii ogólnej oraz przewodu pokarmowego czy leczenia bólu. Szpital zakupi też nowoczesną aparaturę i sprzęt medyczny.

Drugi etap inwestycji zostanie sfinansowany ze środków własnych USK. Nowy budynek AOS będzie szóstym modułem Centralnego Zintegrowanego Szpitala Klinicznego w Poznaniu. W grudniu 2024 r. otwarto pierwsze dwa, w których zlokalizowano m.in. szpitalny oddział ratunkowy, centralny blok operacyjny, oddział urologii, oddział chirurgii ogólnej i transplantacyjnej. W drugim kwartale 2026 roku mają być gotowe kolejne trzy moduły wraz z pawilonem wejściowym.

MARK

Rogale i koziołki

Organizatorem wielkopolskiego stoiska był Departament Polityki Regionalnej UMWW.

Wielkopolska pierwszy raz była partnerem Forum Rozwoju Mazowsza. Nie zabrakło zatem stoiska naszego województwa, przy którym nowoczesność spotkała się z tradycją. Wspólnym mianownikiem były oczywiście fundusze europejskie i beneficjenci, którzy dzielili się swoim doświadczeniem.

O preferencyjnych instrumentach finansowych (pożyczkach) opowiadał eksperci z Wielkopolskiego Funduszu Rozwoju.

– Uczestnicy chętnie angażowali się w rozmowy o instrumentach finansowych. Wyjaśnialiśmy komplementarność tych rozwiązań wobec dotacji, rolę Regionalnych Funduszy Rozwoju w strukturze krajowego rynku finansowego – mówi Wojciech Marcinkiewicz, prezes zarządu Wielkopolskiego Funduszu Rozwoju.

O sile Wielkopolski świadczy bogata historia. Dlatego też przy stoisku nie zabrakło przedstawicieli Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. Dokładnie trzy lata temu otwarto nową siedzibę tej placówki, która w znacznej części powstała dzięki dofinansowaniu ze środków Unii Europejskiej.

– Dzięki tej inwestycji muzeum zyskało nowoczesne zaplecze, w skład którego wchodzi m.in. przestronne sale wystawowe, sala konferencyjna, sala edukacyjna, studio fotograficzne, archiwum oraz magazyny zbiorów. Tak rozbudowana infrastruktura pozwala nam realizować szeroki zakres działań kulturalnych, naukowych i edukacyjnych, a także lepiej chronić i udostępnić dziedzictwo wczesnopiastowskie – mówi dr Mariola Olejniczak, kierowniczka działu edukacji muzealnej z Muzeum Pierwszych Piastów.

Przy stoisku Wielkopolski nie zabrakło także okazji do rozmów ze specjalistami ds. funduszy europejskich, a także rogalami świętomarcińskich i poznańskich koziołków. MARK

Są wyniki konkursów

W ostatnich tygodniach zarząd województwa wybrał kolejne projekty, które otrzymają dofinansowanie z UE. Kto znalazł się w gronie zwycięzców?

Duże inwestycje rozpoczną się w powiecie kaliskim. Od lat samorząd przykłada dużą wagę do promocji aktywnego stylu życia i ochrony środowiska, np. poprzez rozwój infrastruktury rowerowej. Tym razem powiat otrzymał ponad 20 mln zł dofinansowania w ramach zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT). Eurofundusze zostaną przeznaczone na dalszy rozwój infrastruktury dla cyklistów: budowę ścieżek, stacji napraw oraz parkingów typu B+R.

To nie wszystko. Kolejne środki w ramach ZIT powiat przeznaczy na zwiększenie odporności na zmiany klimatu i kłeski żywiołowe. Dzięki unijnemu wsparciu w wysokości prawie 9 mln zł możliwa będzie realizacja programu ochrony wód na terenie

Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

Znaczące środki trafiają także na rozwój odnawialnych źródeł energii. Do dofinansowania wybrano sześć projektów. Unijne wsparcie dla beneficjentów wynosi prawie 12 mln zł. Fundusze zostaną przeznaczone na budowę farm fotowoltaicznych, inwestycje w głęboką geotermię oraz rozwój technologii i wykorzystania gazów wdekarbonizowanych, w tym wodoru. Powstaną również magazyny energii dla instalacji OZE.

Z kolei miasto Poznań stworzy Zintegrowane Centrum Opieki i Teleopieki o zasięgu ponadlokalnym. Celem projektu jest zapewnienie kompleksowych iindywidualizowanych usług społecznych, skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – m.in. ze względu na wiek, stan zdrowia czy niepełnosprawność. Unia Europejska wspiera to przedsięwzięcie kwotą przekraczającą 15 mln zł. MARK

Zmienia się program regionalny

Mieszkania wspomagane i treningowe, wsparcie rodzin z systemu pieczy zastępczej i dotacje dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego – w tych kwestiach członkowie Komitetu Monitorującego FEW podjęli uchwały o wyborze kryteriów do zbliżających się konkursów z puli programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

To nie jedyne zagadnienia poruszone na październikowym posiedzeniu. 18 września Komisja Europejska zgodziła się na wprowadzenie zmian w programie regionalnym. Są one następstwem wcześniejszego tzw. przeglądu środków okresowego. Mówiąc najogólniej, to sprawdzenie, jak wydawane są unijne pieniądze w Wielkopolsce. Dzieje się tak, aby usprawnić wdrażanie FEW w następnych latach.

Co zatem zmieni się w dokumencie? Dopuszczono wsparcie potencjału społeczeństwa obywatelskiego dla organi-

Komitetowi przewodniczył wicemarszałek Wojciech Jankowiak.

zacji z obszaru Wielkopolski wschodniej, a także doprecyzowano zapisy w programie pracowniczym dla zwalnianych górników z Konina i okolic. O pomoc psychologiczną rozszerzył się też zakres usług dla dzieci funkcjonujących w systemie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej.

Kwestie obronności, ale także podnoszenie konkurencyjności gospodarki europejskiej, poprawy bezpieczeństwa mieszkańców, zwiększenia dostępu do mieszkań, energii elektrycznej czy wody – te zagadnienia będą w jeszcze większym stopniu brane pod uwa-

gę w ramach drugiej tury przeglądu środków okresowego programu. Ten proces już się zresztą rozpoczął w Wielkopolsce.

– Jesteśmy obecnie w fazie nieformalnych negocjacji z Komisją Europejską i Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej – mówi Grzegorz Potrzebowski, dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej UMWW w Poznaniu. – Ostateczna wersja zmian w programie, wypracowana z naszymi partnerami społecznymi, po zatwierdzeniu przez zarząd województwa, ma zostać wysłana do końca roku do KE. MARK

Nie chcemy centralizacji funduszy

Polscy i europejscy samorządowcy mówili wspólnym głosem podczas 15. Forum Rozwoju Mazowsza.

Czy w kolejnym unijnym rozdaniu regiony mają szansę pozostać tymi, które nadal będą samodzielnie zarządzać budżetem funduszy europejskich? Na to pytanie starali się odpowiedzieć uczestnicy 15. Forum Rozwoju Mazowsza – jednego z najważniejszych wydarzeń w kraju poświęconych roli Unii Europejskiej w rozwoju regionalnym.

Lokalnie czy centralnie?

W debacie horyzontalnej „Siła współpracy i europejskiej odpowiedzialności” wziął udział marszałek Marek Woźniak. Wśród panelistów nie zabrakło polskich i europejskich samorządowców. Połączył ich wspólny interes – utrzymanie zasady decentralizacji i kontynuacja programów regionalnych w obecnym kształcie.

– Komisji Europejskiej najbardziej spodobał się model Next Generation EU, w którym większość decyzji podejmowana jest centralnie. Jej zdaniem w ten sposób można szybciej osiągnąć zamierzone efekty. Ale gdzie w tym wszystkim jest dialog z Europejskimi, partnerstwo i podejmowanie decyzji na różnych poziomach władzy? Dlatego będziemy zabiegać o to, by nasz samorządowy głos został usłyszany – mówił marszałek Marek Woźniak.

W podobnym tonie wypowiedziała się Sari Rautio z Europejskiego Komitetu Regionów. Finka zwracała uwagę, jak ważna jest współpraca regionów. To właśnie społecz-

Forum Rozwoju Mazowsza odbyło się 8 października na stadionie Legii Warszawa.

ności lokalne najlepiej znają swoje potrzeby i potrafią je oddolnie realizować. Bez wykorzystania tego potencjału nie będzie silnej polityki spójności.

Tymczasem pomysły Komisji Europejskiej na dystrybucję środków UE ukierunkowane są w stronę centralizacji. Co prawda, Polska po 2027 roku ma być wciąż największym beneficjentem funduszy europejskich, ale niepokój wśród polskich samorządowców wzbudza jednak ograniczenie roli regionów w dystrybucji środków.

W nowym modelu projektowania polityki spójności, z której finansowane są programy regionalne (w tym program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027), obserwuje się systematyczny kurs w stronę centralizacji procesów decyzyjnych. Kurs ten został utrzymany w opublikowanym przez Komisję Europejską w połowie lipca 2025 roku pakiecie propozycji legislacyjnych dotyczących kolej-

nych Wieloletnich Ram Finansowych UE na lata 2028-2034.

A to przecież władze regionalne przez ostatnie trzy perspektywy UE zarządzały ważną częścią unijnego budżetu. Około 40 proc. środków przekazanych Polsce z Brukseli było w dyspozycji marszałków województw. Tak duży udział regionów we wdrażaniu funduszy jest ewenementem na skalę europejską. Kontynuacja tego modelu – zdaniem regionów – to gwarancja skuteczności i lepszego dopasowania działań do rzeczywistych potrzeb społeczeństwa.

Postulaty regionów

– Nie będziemy chcieli ustąpić z naszej wizji zdecentralizowanego decydowania o wydawaniu środków w polityce spójności. Myślę, że warto zawalczyć w Europie o to, żeby pomiędzy regionami a Brukselą było bezpośrednie połączenie i możliwość wpływania na sposób wydawania pieniędzy. Natomiast oddanie całkowitej władzy w tym zakre-

sie ośrodkom krajowym i pominięcie tego mostu pomiędzy regionami a Brukselą jest dość groźne – podkreślał Marek Woźniak.

Co zatem postulują polskie regiony? Przede wszystkim opowiadają się za utrzymaniem wspomnianej zasady decentralizacji i kontynuacją programów regionalnych oraz rzeczywistym włączeniem województw w przygotowanie Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego. Ważne jest także stworzenie formalnego mechanizmu współpracy rządu z samorządami i sprawiedliwy podział środków pomiędzy poziomem krajowym i regionalnym. Regiony domagają się również udziału swoich przedstawicieli w negocjacjach z Komisją Europejską.

Propozycja KE dotycząca budżetu musi uzyskać aprobatę Parlamentu Europejskiego, a potem zgodę państw członkowskich UE. Zatem przed nami kolejne miesiące rozmów, także nad sposobem dystrybucji środków. MARK

Fundusze europejskie na skróty

► **Gniezno:** w mieście powstał mural przedstawiający Bolesława Chrobrego i Mieszka II ubranych w białoczerwone dresy i złote korony. Nad nimi widnieje napis „Gniezno 1025” oraz stylizowany orzeł, a u ich stóp widać katedrę gnieźnieńską. Malunek, widoczny z Trasy Zjazdu Gnieźnieńskiego, powstał w ramach obchodów 1000-lecia koronacji pierwszych królów Polski i jest współfinansowany z funduszy europejskich. Autorem muralu jest artysta „Draka”, znany z łączenia historii z kulturą uliczną, co jest również zauważalne w nowym muralu.

► **Leszno:** miasto otrzyma 13 mln zł dotacji z Funduszy Europejskich dla Wielkopolski na termomodernizację budynków Szkoły Podstawowej nr 9 i Zespołu Szkół Rolniczo-Budowlanych w Lesznie. W placówkach zaplanowano m.in. docieplenie ścian i dachów, wymianę stolarki zewnętrznej czy montaż instalacji OZE. Najważniejszym efektem tych inwestycji będzie obniżenie kosztów rachunków za prąd poprzez poprawę efektywności energetycznej budynków.

► **Tuliszków:** w tej miejscowości już zakończyła się termomodernizacja Szkoły Podstawowej im. Powstańców 1863 roku. Uroczystości z tym związane odbyły się w Dniu Edukacji Narodowej. Prace trwały 11 miesięcy, a efekty widać na załączonym zdjęciu.

► **Dopiewo:** miejscowy samorząd pozyskał dofinansowanie unijne na budowę trzech ścieżek pieszo-rowerowych: z Konarzewa do Trzcielina, z Więckowic do Dopiewa oraz z Plewisk do Golesek. Wszystkie ścieżki o nawierzchni bitumicznej powstaną wzdłuż dróg powiatowych. Ich realizacja planowana jest do końca 2027 roku.

► **Kościan:** sto osób z Warsztatów Terapii Zajęciowej w tym mieście uczestniczyło w spektaklu „Avenue Q” w ramach projektu „Aktywność bez barier”, który ma na celu aktywizować społecznie i zawodowo osoby z niepełnosprawnościami. Dzięki ponadmilionowej dotacji z UE do sierpnia 2027 roku planowane są różnorodne działania projektowe, w tym doradztwo zawodowe, konsultacje psychologiczne oraz integracyjne imprezy plenerowe.

► **Poznań:** u zbiegu ulic Prądyńskiego i Kosińskiego na poznańskiej Wildzie oddano mieszkańcom nowy zielony skwer w ramach realizacji projektu zintegrowanego ZIT, dotyczącego rozwoju zielono-niebieskiej infrastruktury w Metropolii Poznań. Powstało bioróżnorodne miejsce, w którym zamontowano elementy edukacyjne oraz przyrodnicze. W obrębie skweru wykonano intuicyjny dla użytkowników układ ścieżek pieszych z nawierzchni mineralnej wodoprzepuszczalnej. Jest też sporo nasadzeń, naturalnych elementów z drewna, ławek sąsiedzkich czy domków dla owadów.

► **FEW:** do końca września zakończyło się ponad 200 naborów, w których złożono ponad 3000 wniosków, a jedna trzecia do czekała się pozytywnej oceny i finalizacji w postaci podpisania umów o dofinansowanie. Takie są efekty liczbowe wdrażania programu FEW. Oznacza to wykorzystanie budżetu na poziomie 60 proc., natomiast zdecydowana większość pozostałych środków jest zaangażowana w trwające konkursy. MARK

Po pierwsze – dobra edukacja!

Jak dzięki dotacjom z Unii Europejskiej zmieniają się wielkopolskie przedszkola i szkoły? I co z tego mają uczniowie oraz nauczyciele?

Odpowiedź na te pytania można znaleźć w najnowszym numerze unijnego e-magazynu „Nasz Region”. Wystarczy zeskanować kod QR na obrazku, by uzyskać dostęp do sprawdzonych informacji o funduszach.

– Edukacja to fundament społecznego i gospodarczego rozwoju – twierdzi prof. Jacek Pyżalski z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Dlaczego i jaką rolę w tym względzie odgrywają fundu-

szy europejskie? O tym rozmawiamy z naszym ekspertem, poruszając również temat wyzwań stojących przed systemem oświaty, zwłaszcza w kontekście dynamicznego rozwoju sztucznej inteligencji.

O edukacji piszemy zresztą znacznie więcej. Odwiedziliśmy Miejską Górkę, w której przy unijnym wsparciu powstała nowoczesna placówka przedszkolna. Zajrzeliśmy też do Wronek, gdzie fundu-

szy wspierają najmłodszych. W powiecie ostrowskim sprawdziłmy z kolei, jak wygląda kształcenie zawodowe. Oddaliśmy także głos studentom, którzy podzieliли się swoimi refleksjami o rynku pracy. Na co jeszcze warto zwrócić uwagę?

W Baranowie aktywnie działa Stowarzyszenie Wrota Wielkopolski – jedna z trzynastu lokalnych grup działania. Dlaczego najlepsze pomysły rodzą się czasem przy kuchennym stole albo podczas spotkania... w remizie? Odpowiedź w reportażu „Siła wspólnoty: lokalni liderzy zmieniają rzeczywistość”. MARK